

Jongkind & vrienden

Monet
Boudin
Daubigny
en anderen

De Nederlander Johan Barthold Jongkind (1819-1891) verhuisde al jong naar Frankrijk en werd daar een succesvol kunstenaar. Hij inspireerde schilders als Monet, Boudin en Pissarro, de latere impressionisten. Jongkind kwam geregeld in Nederland terug. Van Dordrecht, zijn favoriete stad, maakte hij tientallen schilderijen. Ze deden het goed bij het Franse publiek. In het spoor van Jongkind reisden ook andere Franse kunstenaars naar Dordrecht. Het werd een internationale kunstenaarsstad.

STADSWANDELING VANAF HET DORDRECHTS MUSEUM

J.B. JONGKIND, *Canal, Dordrecht, 1871 (detail)*, Musée des Beaux-Arts de la Ville de Reims

E.L. BOUDIN, *La Place Ary Scheffer, 1884 (detail)*, Dordrecht Museum

De Boterbeurs in de Wijnstraat, 1898

F.L. BOUDIN, *Voorstraats-haven, Dordrecht, 1884*, Obliquin galerie, Liberec

1. LINDENGRACHT MUSEUMSTRAAT

De Museumstraat was in de 19de eeuw nog de Lindengracht. Jongkind zat er in 1869 te schetsen en maakte later in Parijs dit schilderij. In 1904 – de gracht was gedempt – werd het Dordrechts Museum in deze straat gehuisvest. Jongkind bezocht het museum nog op de oude locatie in de Wijnstraat.

2. DORDTS VENETIË WIJNBRUG

Eugène Boudin had in Frankrijk de Dordtse stadsgezichten gezien waarmee zijn vriend Jongkind succes had. Vanaf 1875 reisde hij zelf ook vaak naar Dordrecht. In de zomer van 1884 was hij hier een maand en maakte meer dan 30 schilderijen. Onder andere van een zonovergoten Voorstraatshaven en Scheffersplein. Het lijkt bijna Venetië.

3. DORDRECHTS MUSEUM WIJNSTRAAT, BOTERBEURS

In september 1868 bezocht Jongkind het Dordrechts Museum in de bovenzalen van de Boterbeurs. De collectie van het in 1842 opgerichte museum was nog bescheiden van omvang en bestond uit schilderijen van eigentijdse kunstenaars. In het gastenboek staat Jongkinds handtekening met de vermelding *art peintre, Paris*.

4. VOORSTRAATSHAVEN NIEUWBRUG

De Voorstraatshaven met op de achtergrond de koepel van de Groothoofdspoort. Het uitzicht is weinig veranderd. Boudin schilderde de Voorstraatshaven vanaf verschillende punten. Hij was gefascineerd door de weerspiegeling van daken en gevels in het water. Die reflecties gaf hij meesterlijk weer.

J.B. JONGKIND, schets voor *Le port de Dordrecht*, 1869, Musée du Louvre, Paris

‘Sinds 4, 5 dagen is het opmerkelijk warm, geen zuchtje wind en vanochtend belooft het al flink warm te worden vandaag. (...) Madame Fesser is steeds aan mijn zijde, met een paraplu tegen de zon, ook om de nieuwsgierigen op afstand te houden. Als ik teken word ik vaak door hele hordes gevolgd...’

J. B. JONGKIND, Zelfschepen bij Dordrecht, 1870, Dordrechts Museum (bruikl. Krollier-Müller Museum)

F. M. BOGGS, Groothoofdspoort, 1887, Dordrechts Museum

5. HET WATER OP

MERWEKADE

Boudin, Jongkind en anderen legden Dordrecht ook vast vanaf de rivier en de oevers van Papendrecht of Zwijndrecht. Wilt u Dordrecht zelf van een afstandje bekijken, neem dan hier de Waterbus (halte Merwekade: > Papendrecht en Zwijndrecht).

Bekijk Dordrecht vanaf de overkant met fotograaf Vincent Mentzel. Scan de code voor het filmpje.

6. GROOTHOOFDSPOORT

BOOMSTRAAT

De Groothoofdspoort, eeuwenlang de belangrijkste toegang tot de stad. Boggs schilderde een doorkijkje naar de kade, waar een stoomboot ligt aangemeerd. Boggs en vele andere schilders namen hier de boot om de omgeving te verkennen. Naast de poort is Hotel Bellevue, waar veel kunstenaars hebben gelogeed.

Hotel Bellevue, Groothoofdspoort, ca. 1910

J. B. JONGKIND, Gezicht op het Groothoofd bij maanlicht, 1886, Dordrechts Museum

J. B. JONGKIND, Le port de Dordrecht, 1869, Dordrechts Museum

J. B. JONGKIND, Gezicht op Dordrecht, 1870, particuliere collectie

W. MEIJERS, Gezicht op de Bomkade met Hotel du Lion d'Or, ca. 1900

7. ZICHT OP HET GROOTHOOFD

WOLWEVERSHAVEN

'Dordrecht, een stad aan drie rivieren, de Maas, de Merwede en de Rijn, een stad dus met veel boten in allerlei soorten,' schreef Jongkind in 1869. Het Groothoofd, waar de rivieren samenkomen, was een van zijn favoriete plekken. Jongkind schilderde het Groothoofd bij zon- en bij maanlicht. Een betoverende plek.

8. LE PORT DE DORDRECHT

AARDAPPELMARKT

Vanaf hier schetste Jongkind op een zonnige nazomerdag in 1869 de Nieuwe Haven en de Grote Kerk. Later dat jaar maakte hij het schilderij.

Kijk mee met fotograaf Vincent Mentzel. Scan de code voor het filmpje.

9. GROTE KERK

LANGE GELDERSEKADE

De Grote Kerk. Kunstenaars van alle tijden hebben dit 'icoon' van Dordrecht vastgelegd. Ook Jongkind beeldde de Grote Kerk vaak af, al ging het hem meer om de omgeving – de rivier, de havens en de schepen.

10. HOTEL DU LION D'OR

BOMKADE

Aan de Bomkade stond het Hotel du Lion d'or of 'De Gouden Leeuw'. Jongkind noteerde de naam in een van zijn schetsboekjes. Mogelijk logeerde hij hier in 1868 en 1869 samen met Madame Fesser, zijn vriendin.

Hoe reisde je in de 19de eeuw? Scan de code en bekijk het filmpje met Wyke Sybesma.

C. F. DAUBIGNY, Moulins en Hollandse, 1871, Musee C. Gulbenkian, Lissabon

E. L. BOUDIN, Voorstraats-haven, Dordrecht, 1884 (detail), Dordrechts Museum

Het Scheffersplein met het standbeeld van Ary Scheffer, ca. 1895

Daubigny bezocht Dordrecht in 1871 samen met zijn zoon Karl. Hij schreef: 'We hebben een boot gehuurd en daar gaan we mee werken op de Maas, waar we de molens van Dordrecht maken.' In en om de stad stonden in die tijd tientallen molens. Dordrecht heeft er nu nog één.

K. DAUBIGNY, Molens bij Dordrecht, 1872, particuliere collectie

11. VOORSTRAATSHAVEN

LOMBARDBRUG

De schilderachtige Voorstraatshaven met zicht op de toren van de Grote Kerk. Niet alleen Boudin maar ook veel andere buitenlandse kunstenaars waren gegrepen door dit uitzicht en legden het vast.

12. ARY SCHEFFER

SCHEFFERSPLEIN

'Het is in deze stad dat de grote Ary Scheffer geboren is, ter ere van wie een standbeeld is opgericht,' schreef Jongkind in 1869 aan zijn kunsthedelaar in Parijs. *Le grand Ary Scheffer* was in Frankrijk bekend als een van de grote romantische schilders.

'Het land is zeer schilderachtig, de rivier is schitterend.'

EUGÈNE LOUIS BOUDIN OVER DORDRECHT, 1884

Jongkind & vrienden

29 oktober 2017 t/m 27 mei 2018

FILM Documentaire over Jongkind in Frankrijk en Nederland, te zien in de tentoonstelling.

MULTIMEDIATOUR Een digitale reisgids door de tentoonstelling met verhalen, foto's en korte filmpjes. Te huur in het museum.

FONDS 21

BOEK Bij de tentoonstelling verschijnt een rijk geïllustreerde catalogus (€24,95) van Uitgeverij THOTH die verkrijgbaar is in de museumwinkel.

J. M. WEBER, Meisje op de Nieuwbrug, ca. 1904

FOTOTENTOONSTELLING

Verstild Dordrecht

29 oktober 2017 t/m 27 mei 2018

Originele foto's van Dordrecht uit de periode 1860-1900, de tijd waarin Jongkind en andere kunstenaars de stad schilderden.

De foto's zijn afkomstig uit de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht.

www.dordrechtmuseum.nl

DORDRECHTS MUSEUM

